

Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin arviointitapaaminen

SUOMEN UNICEF TÄYTTÄÄ TÄMÄN LOMAKKEEN

Arviointitapaamisen sisältö

Arviointitapaaminen järjestetään, kun kunta on toteuttanut Lapsiystävällinen kunta -työn toimintasuunnitelmaa noin kaksi vuotta. [Arviointitapaamisessa](#) kunta ja Suomen UNICEF arvioivat kunnan Lapsiystävällinen kunta -työn etenemistä ja tuloksia yhdessä. Tapaamisessa tarkastellaan, miten kunnan Lapsiystävällinen kunta -työn tavoitteet on saavutettu ja millaisiin tuloksiin kunnassa on päästy.

Arviointitapaamisen lomake

Tälle arviointitapaamisen lomakkeelle Suomen UNICEFin edustajat kirjaavat, miten kunnan Lapsiystävällinen kunta -työn tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet ja onko kunta saavuttanut tavoitellut tulokset. Arviointilomake koostuu seitsemästä osiosta:

1. Arviointitapaamisen taustatiedot
2. Lapsiystävällinen kunta -työn koordinaattorirakenne ja työn toimintaedellytykset kunnassa
3. Lapsiystävällinen kunta -työn viestintä
4. Lapsiystävällinen kunta -työn toteuttaminen mallin pääperiaatteiden mukaisesti
5. Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toteuttaminen ja työn tulokset
6. Kunnan palaute Suomen UNICEFille Lapsiystävällinen kunta -yhteistyöstä
7. Lapsiystävällinen kunta -tunnustus ja seuraavat askeleet

Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen myöntäminen

Mikäli kunnan Lapsiystävällinen kunta -työ on edennyt Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen [neljän kriteerin](#) mukaisesti, Suomen UNICEF myöntää kunnalle tunnustuksen. Se on voimassa kaksi tai neljä vuotta myöntämisestä (riippuen kunnan vaiheesta). Lapsiystävällinen kunta -tunnustus annetaan niiden tavoitteiden saavuttamisesta, jotka on määritelty juuri Lapsiystävällinen kunta -mallin yhteistyön alla sekä kirjattu mallin toimintasuunnitelmaan. Kaikki kunnassa tehty työ lasten hyväksi ei siis ole tunnustuksen myöntämisen peruste, vaan kriteerinä on se, mistä on erikseen sovittu Suomen UNICEFin kanssa.

Suomen UNICEFin edustajat perehtyvät ennen arviointitapaamista kunnan tietoihin Lapsiystävällinen kunta -digipalvelussa. Näitä tietoja ovat toimintasuunnitelmassa olleiden nykytilan kartoituksen indikaattoreiden päivitys, toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden eteneminen ja tulokset, kunnan toimittama lisämateriaali lasten tavoitteen arvioinnista sekä kunnan täyttämä erillinen itsearviointilomake. Kun Suomen UNICEF arvioi, myönnetäänkö kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustus, se hyödyntää kaikkia näitä edellä mainittuja tietoja sekä arviointitapaamisessa käytyjä keskusteluja.

1. Arviointitapaamisen taustatiedot

Arviointitapaamisen ajankohta

Kunta

Helsinki

Arviointitapaamisessa arvioitava toimintakausi

6/2022–8/2024

Muuta taustatietoa arviointitapaamiseen liittyen

Helsinki on liittynyt malliin vuonna 2021. Ensimmäinen seurantatapaaminen järjestettiin kesällä 2022, jolloin nykytilan kartoitus, lasten kuuleminen ja toimintasuunnitelmaluonnos olivat valmiit. Toimintasuunnitelma hyväksyttiin 13.6.2022. Toinen seurantatapaaminen järjestettiin syksyllä 2023. Nyt toimintasuunnitelmaa on toteutettu kaksi vuotta.

Kunnan edustajat (nimi ja titteli) arviointitapaamisessa

Suomen UNICEFin edustajat (nimi ja titteli) arviointitapaamisessa

2. Lapsiystävällinen kunta -työn koordinaattorakenne ja työn toimintaedellytykset kunnassa

Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori

- Koordinaattori on pysynyt samana kuluneen toimintakauden aikana kyllä ei
- Kunta on varmistanut, että koordinaattorin työnkuvassa on varattu Lapsiystävällinen kunta -työlle riittävästi työaikaa kyllä ei

- Arvio koordinaattorin Lapsiystävällinen kunta -työhön käyttämästä työajasta (%)

5 koordinaattoria osittaisella työajalla

Huomiot koordinaattorin toimintaedellytyksiin liittyen:

Osa koordinaattoreista vaihtunut toimintakauden aikana. Koordinaatio on rakennettu siten, että jokaiselta toimialalta ja kansliasta on yhdellä työntekijällä ollut käytössään noin 20 % työajastaan LYK-koordinointiin.

Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmä

- Kunnan koordinaatioryhmän kokoonpano on pysynyt samana kyllä ei
- Kunta on varmistanut, että kunnan henkilöstöön kuuluville koordinaatioryhmän jäsenille on varattu riittävästi aikaa Lapsiystävällinen kunta -työlle. kyllä ei
- Kunta on varmistanut, että koordinaatioryhmässä on edustettuina kunnan kaikki eri toimialat ja muut keskeiset toimijat, kunnan luottamushenkilö/-öitä ja kunnan viestintä kyllä ei
- Kunta on kutsunut koordinaatioryhmään tarvittavat kunnan ulkopuoliset keskeiset toimijat, kuten hyvinvointialueen työntekijän. Mukaan kutsutaan myös muita aktiivisia toimijoita, jotka edistävät lapsen oikeuksia kunnassa, kuten kolmannen ja neljännen sektorin edustajia ja/tai elinkeinoelämän edustajia. kyllä ei
- Kunta on varmistanut, että koordinaatioryhmässä on lasten ja nuorten edustaja/t tai lasten osallisuus varmistettu muulla tavoin. kyllä ei
- Kunta on varmistanut, että koordinaatioryhmällä on tarvittava mandaatti ja tuki kunnan johdolta Lapsiystävällinen kunta -työn toteuttamiseksi koko kunnan tasoisena yhteisenä työnä. kyllä ei
- Koordinaatioryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja edistänyt, seurannut ja arvioinut Lapsiystävällinen kunta -työtä kunnassa. kyllä ei

Huomiot kunnan koordinaatioryhmän toimintaedellytyksiin liittyen:

Kunnan lomakkeelta:

Nuorisoneuvoston jäsenet vaihtuneet kausittain, perehdyttämiseen on hyvä paneutua jatkossa paremmin. Alussa oli mukana myös kokemusasiantuntijanuoria. Pieniä muutoksia kaupungin edustajissa.

Tapaamisessa keskusteltu:

Varsin iso rakenne, työn organisointi ja liikkeelle lähtö vei aikaa. Valmistelua jouduttu pohtimaan, miten työ saadaan toimimaan parhaalla tavalla. Monen koordinaattorin malli nähdään hyvänä, näin työllä on suora linkki eri toimialoille. Vahvasti nimetty yksi vastuuhenkilö toisaalta tarvitaan, jotta kokonaisuus pidetään hallussa. Toimenpiteet on liittyneet vahvasti kaupungin ydintoimintaan ja siksi on syytä saada LYK-työ jatkossa tiiviimmin kiinni olemassa oleviin rakenteisiin. Tätä myös valmisteltu, kun pohdittu koko kaupungin hyte-palvelurakennetta.

Hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet linkittyvät nyt jo hyvin UNICEFin tavoitteisiin, mutta voisivat olla vielä enemmänkin synergiaa. Tavoitteena mahdollisimman hyvä vaikuttavuus kaikilla tavoitteilla yhdessä.

On pohdittu, miten nykytilan kartoituksen tuloksia voitaisiin hyödyntää hyvinvointisuunnitelmia tehtäessä. Hyvinvointisuunnitelma on voimassa vuoden 2025 loppuun. Haaste on LYK-työn ohjelmasyklissä. Pohdinnassa, miten synkata LYK-työ uuden hyvinvointisuunnitelman kanssa. Hyvinvointisuunnitelma tulee voimaan vuoden 2026 alusta. Valtuustokauden vaihto tuo omat haasteensa aikatauluun myös. Tällä hetkellä tehdään laajaa toimintaympäristöanalyysiä. Tämä analyysi pitäisi yhdistää ja saada tiedoksi ensi kesän valtuustoseminaarin pohdittavaksi erityisesti pohtien, miten tietoa nivotaan kaupunkistrategiaan.

Lasten, nuorten ja perheiden alueryhmät halutaan kytkeä LYK-työhön vahvemmin. Näissä alueellisissa ryhmissä ei ole järjestöjä tällä hetkellä mukana, mutta ne pyritään jatkossa saamaan mukaan. Toimialat ovat kaikki mukana. Näissä ei lapsia ja nuoria mukana. Toimenpiteisiin otetaan kuitenkin mukaan myös nuoria ja lapsia.

Järjestönäkökulmasta yhteistyölle ei ole aiemmin ollut rakenteita. Nyt kaupunki on tarttunut tähän ja Helsinki aikoo edelläkävijäksi myös tällä saralla. Tämä työ on lähtenyt liikkeelle järjestöneuvottelukunnasta. Eri tasoilla, mm. sotepe-palveluiden tasoille ollaan luomassa rakennetta tähän.

Kunnan toimintaympäristössä tapahtuneet tai tapahtumassa olevat muutokset, jotka vaikuttavat Lapsiystävällinen kunta -työhön: Millaisia vaikutuksia muutoksilla on Lapsiystävällinen kunta -työhön? Miten kunta varmistaa, että työ etenee muutoksista huolimatta?

Iso kaupunki, jossa rakenteiden luomiseen menee aikaa. Tämä koetaan isoimmaksi haasteeksi kaupungin toimintaympäristössä.

Suomen UNICEF kiittää kuntaa koordinaatorakenteeseen ja koordinaattoriin liittyen

Aktiivinen koordinaatioryhmä, jolla mandaatin ja osaamisen lisäksi tahto edistää lapsen oikeuksia. Asiansa osaava ja järjestelmällinen koordinaattoriyhmä, jotka pitävät langat hienosti käsissä ja edistävät LYK-työtä ansiokkaasti omilla toimialoillaan yhdessä koordinaatioryhmän kanssa.

Rakenteellinen tapa tehdä työtä ja hienoa että pohditte jo seuraavia askelia tätä vahvistamaan, ml. paikallisten ryhmien kautta.

Suomen UNICEFin kehittämisehdotukset kunnalle koordinaatorakenteeseen liittyen

Kannustamme jatkamaan pohdintoja, jolla LYK-työtä saadaan nivottua osaksi kunnan rakenteita ja strategiaa.

3. Lapsiystävällinen kunta -työn viestintä

Miten kunta on viestinyt kuntalaisille, lapset mukaan lukien, Lapsiystävällinen kunta -työstä? Miten tämän viestinnän tuloksia on seurattu ja mitattu?

Kunnan arviointilomakkeelta:

Lapsen oikeudet on ollut aiempaa systemaattisemmin esillä viestinnän toimenpiteiden kautta kaikilla toimialoilla ja kaupunkiyhteisesti.

Kanavat:

Lapsen oikeuksia on pidetty esillä mm. uutisartikkeleilla, sosiaalisessa mediassa, kansallisen lapsistrategian viestinnän mukaisella kvartaaliviestinnällä sekä lapsen oikeuksien viikon materiaaleilla. HS uutisoi mm. lapsivaikutusten arvioinnin kehittämisestä.

Viestintä lapsille ja nuorille:

Lapsen oikeuksien viikolla viestitty laajasti. Tavoitteen 3 piloteista tehtiin kaksi intrajulkaisua, on tehty somenostoja ja HS lasten uutiset uutisoi lasten ja nuorten ääni kuuluu -tilaisuuden. Tiedon valuminen lapsille asti ”valuminen” haastavaa. Podcast nuorten kanssa tavoitteisiin liittyen. Järjestöviestintää. Työtä on tehty kaikki toimialat sisältävässä viestintäryhmässä. Kaupungin viestinnän johtoon tuotu tarpeet viestiä lapsille ja nuorille. Kehitysvajetta jonkin verran. Iso kehitystyö käynnistynyt, tuotu lasten näkökulmaa esiin aiempaa paremmin. Tarvitaan kuitenkin parempia rakenteita.

Miten kunta on viestinyt kunnan organisaation sisällä Lapsiystävällinen kunta -työstä? Miten tämän viestinnän tuloksia on seurattu ja mitattu?

Henkilöstö:

Saatu alkutoimintakautta enemmän sisäistä uutisointia intranettiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alle on saatu enemmän uutisia julkaistua, ne näkyvät myös pääsivuilla.

Valtuusto:

Valtuustoportaaliin laitettu uutisia ja koulutuksia, tähän saatu lupa, mikä oli hieno edistysaskel. Suoraan valtuutetuille ei ole lähetetty sähköposteja. Koulutuksia ja esim. tätä arviointitapaamista mainostettiin valtuustoportaaliin.

Suomen UNICEF kiittää kunnan Lapsiystävällinen kunta -viestintään liittyen

Yleistä:

Viestintä on ollut Helsingissä vahva osa LYK-työtä ja sitä on kehitetty suunnitelmallisesti tunnistettujen haasteiden osalta.

Henkilöstön kouluttaminen lapsen oikeuksista (Tavoite 1) on vaikuttava toimenpide myös lapsen oikeuksista viestimisen näkökulmasta. Helsingin lähteminen mukaan lapsistrategian #lapsenoikeudet365 kampanjaan on ollut merkittävä signaali muillekin kaupungeille siitä, miten isossakin kaupungissa voidaan sitoutua ja sitouttaa henkilöstöä laajaan lapsenoikeuskoulutustavoitteeseen.

Kunnan nettisivut:

Informatiiviset Lapsiystävällinen kunta -sivut, jossa on kuvattu kattavasti LYK-toimintasuunnitelman tavoitteiden, toimenpiteiden etenemistä sekä työn onnistumisia. Hyvin tietoa lapsen oikeuksista sekä runsaasti uutisia.

Suomen UNICEFin suositukset ja edellytykset Lapsiystävällinen kunta -viestintään liittyen**Kannustamme:**

- kehittämään edelleen kaupungin LYK-sivuja, erityisesti siitä näkökulmasta, että sivut olisivat jokaisen kuntalaisen löydettävissä helposti esimerkiksi heti kaupungin nettisivujen etusivulta.
- pohtimaan LYK-sivuille lisäyksiä esimerkiksi E-Oppivan koulutusmateriaaleihin, tietoa lasten oikeusturvakeinoista (vrt. esim. Tampereen LYK-sivusto)
- jatkamaan laajamittaista viestintää LYK-työn toimintasuunnitelman toimenpiteistä ja lapsen oikeuksista sekä kunnan sisällä että kuntalaisille, ml. lapset ja nuoret
- käyttämään edelleen laajasti eri viestintäkanavia
- pohtimaan, miten varmistetaan, että kunnan eri tilanteissa elävät ja eri taustoista tulevat lapset ja nuoret saavat tietoa LYK-työstä ja lapsen oikeuksista jatkossa ja miten lapsen ja nuoret otetaan mukaan viestimään
- luottamushenkilöiden osalta kannustamme pohtimaan, miten viestinnän keinoin voidaan vielä parantaa heidän tietoisuuttaan ja ymmärrystään Lapsiystävällinen kunta -työn etenemisestä.

Kannattaa hyödyntää Suomen UNICEFin LYK-viestintävinkkiopasta. Opas löytyy Lapsiystävällinen kunta -digipalvelun kuntakohtaisesta osiosta Hyödylliset linkit -otsikon alta.

Kannattaa hyödyntää myös Lapsiystävällinen kunta -koordinaattoreiden Teamsiin koottuja hyviä käytäntöjä viestintään liittyen. Koonti löytyy Teamsin Viestintä-kansion alta.

Kaikissa kunnan LYK-viestinnän kysymyksissä voi olla yhteydessä Suomen UNICEFin viestinnän asiantuntija Minna Suihkoseen, minna.suihkonen@unicef.fi.

4. Lapsiystävällinen kunta -työn toteuttaminen mallin pääperiaatteiden mukaisesti

Lapsiystävällinen kunta -mallin [pääperiaatteiden](#) toteutuminen ja Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutuminen

- Kunta on edennyt Lapsiystävällinen kunta -työssään mallin [työvaiheiden](#) ja niihin liittyvien ohjeistusten mukaisesti kyllä ei
- Kunta on valinnut toimintasuunnitelmaan tavoitteiksi sellaisia indikaattoreita, jotka ovat kunnassa tasolla 1—2. kyllä ei
- Ainakin yksi toimintasuunnitelman tavoitteista on valittu yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Tavoitteen teema on noussut esiin nykytilan kartoituksen lasten kuulemisessa. kyllä ei
- Toimintasuunnitelman toimenpiteissä on varmistettu, että ne ulottuvat laajasti kunnan eri toimialoille. kyllä ei
- Toimintasuunnitelman toimenpiteissä on varmistettu, että niiden avulla saadaan aikaan pysyviä muutoksia kunnan lasten ja nuorten elämässä. kyllä ei
- Lasten osallisuus on varmistettu toimintasuunnitelman toimenpiteissä (silloin kun se mahdollista). kyllä ei
- Kunnan koordinaatioryhmä on toteuttanut säännöllistä seurantaa ja itsearviointia digipalveluun tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemisestä? kyllä ei
- Kunta on viestinyt Lapsiystävällinen kunta -työstään aktiivisesti. kyllä ei

5. Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toteuttaminen ja työn tulokset

Kunnan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmän omia huomioita Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toteuttamisesta vuosina 2022–2024.

Missä onnistuttiin erityisen hyvin ja missä oli eniten haasteita?

Kunnan lomakkeelta:

Kaupungin koon ja organisaation monikerroksellisuuden näkökulmasta koimme haastavaksi saada toimenpiteitä riittävän lähelle lapsia ja nuoria. Ensimmäisellä kaudella aikaa menee lapsen oikeus- ymmärryksen rakentamiseen ja lapsiystävällisyysnäkökulman puheeksi ottoon, keskusteluttamiseen ja rakenteisiin kytkemiseen.

Lasten ja nuorten kuulemisesta nykytilan kartoituksen osana kuvattiin viisi teemaa, joita koordinaatioryhmä piti tärkeinä ja huomioitavina lapsiystävällinen kunta työssä. Näkökulmat sisällytettiin osin LYK-toimenpiteisiin, mutta laajemmin niitä toteutettiin osana perustyötä. Toimintasuunnitelmassamme korostuivat erilaiset turvallisuuden kokemukseen liittyvät asiat. Lapset nostivat sekä tiedonkeruussa että aiemman tiedon pohjalta esille kaupunkiympäristön

turvallisuuden, joka näyttäytyy sosiaalisen ja fyysisen ympäristön asioina sekä turvallisuuskokemuksena sekä puuttuvina mahdollisuuksina vaikuttaa niihin ja erilaisina vuorovaikutuksen ongelmina (esim. päihtyneet, häirintä, "lapsuuden ja nuoruuden leikkien ja hengailun rajoittamisena") Lasten oman tavoitteen 5 lisäksi lasten nostot vaikuttivat tavoitteiden yksi ja neljä valintaan.

Koko toimintasuunnitelman etenemistä hankaloitti se, ettei kokonaisvastuuta koko toimintasuunnitelman edistämiseksi ollut nimetty kenellekään vaan koordinaattorit olivat vastuussa omista tavoitteistaan omilla toimialoilla.

Tapaamisessa keskusteltua:

Koordinaatioryhmä pohtii rooliaan erityisesti koko toimintasuunnitelmasta vastaavana tahona. Keskustelussa tuotiin tälle tarve ja mahdollisuus esimerkiksi toimenpiteiden edistämiseen paikallisten ryhmien kautta.

Toimintasuunnitelman arviointi koko ryhmän kanssa ei koettu erityisen haastavaksi eikä mielipiteet eriytyneet. LYK-työtä on arvioitu pitkin matkaa ja koordinaatioryhmällä on ollut hyvä käsitys koko ajan työn etenemisestä. Kunnianhimon taso on ollut korkealla. Koordinaatioryhmä kokee, että seuraavalla kaudella työ konkretisoituu ja menee lähemmäksi käytäntöä, kun nyt se on ollut enemmän rakenteellista. Kun koordinaattorit vieneet ryhmälle tiedoksi asioita, ryhmä on lähtenyt viemään asiaa eteenpäin. Tämä osoittaa sitoutuneisuutta.

Työn etenemistä käsitelty nuorisoneuvoston kanssa viime keväänä kolmella erilaisella kokoonpanolla. Käsitelty kiusaamisen ehkäisyn tavoitetta, lasten ja nuorten tavoitetta sekä palautteenkeruutavoitetta. Nuorten palaute saatiin kuulla tapaamisessa ja saatiin kirjallisena jälkikäteen.

Suomen UNICEF kiittää kuntaa Lapsiystävällinen kunta -työn toimintasuunnitelman toteuttamisessa ja tuloksissa vuosina 2022–2024.

(Huom. Toimintasuunnitelman tavoitekohtaiset huomiot alla.)

Järjestelmällinen ja monipuolinen toimintasuunnitelma, jota edistetty suunnitelmallisesti. Tavoitteet ja mittarit asetettu ohjeistusten mukaisesti. Toimintasuunnitelman etenemistä on seurattu säännöllisesti ja upeita tuloksia on saatu aikaan erityisesti kunnan rakenteissa, lasten ja nuorten osallisuudessa sekä turvallisuuden edistämistyössä.

Erityiskiitos siitä, miten olette saaneet juurrutettua lapsen oikeuksien elementtejä kaupungin prosesseihin. Olette alusta saakka ottaneet työhön sitoutuneen ja kunnianhimoisen otteen.

Suomen UNICEFin kehittämisehdotukset kunnalle Lapsiystävällinen kunta -työn jatkokon liittyen

Nyt käydyssä keskustelussa nousi jo hyvin esiin ne osa-alueet, joihin kannattaa kiinnittää jatkossakin huomiota ja joita kannattaa jatkossa vahvistaa. Näitä on kirjattu muistiin tavoitteiden alle keskustelun perusteella.

Kannustamme synkronoimaan lapsiystävällinen kunta -työtä kaupungin normaalien prosessien kanssa. Etsimme mielellämme tähän kanssanne vaihtoehtoja.

Suomen UNICEFin tavoitekohtaiset huomiot kunnan Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman tuloksista vuosilta 2022–2024

TAVOITE 1.

Indikaattori 7: Lasten ja nuorten parissa työskentelevät (mm. varhaiskasvattajat, opettajat, nuorisopalvelujen ja lastensuojelun työntekijät) saavat täydennyskoulutusta lapsen oikeuksista.

Lapsenoikeusteema: Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa

Kunnan oma arvio indikaattorin lähtötasosta: taso 1 taso 2

Kunnan oma arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4

Suomen UNICEFin arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4

Kunnan oma arvio tavoitteen toteutumisesta (%)

Ovatko tavoitteelle asetetut toimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti?

kyllä, kaikki valtaosin kyllä vain osittain ei lainkaan

Onko toimenpiteet ulotettu laajasti kunnan eri toimialoille (silloin kun mahdollista)?

kyllä pääsääntöisesti ei

Onko lasten osallisuus toteutunut tavoitteen toimenpiteissä (silloin kun se mahdollista)?

kyllä pääsääntöisesti ei

Onko toimenpiteissä varmistettu, että saadaan aikaan pysyviä muutoksia lasten elämässä?

kyllä pääsääntöisesti ei

Koordinaatioryhmän näkemyksiä tavoitteesta arviointitapaamisessa

Kunnan lomakkeelta:

Lapsen oikeuksien osaamista ja tunnettuutta on kasvatettu huomattavasti koulutusten kautta ja koulutettavien määrä on nousujohteista. Lapsen oikeuksien koulutuksista viestimistä ammattilaisille, luottamushenkilöille ja harrastustoimintaa järjestäville on tehty säännöllisesti.

Koulutustyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja lapsen oikeuksien koulutuskokonaisuus on otettu käyttöön (eOppiva). Verkkokoulutusta on jatkuvasti tarjolla. Koulutusten käyneiden osallistujamääriä on pyritty kasvattamaan esimerkiksi viestinnän ja johtamisen keinoin, koulutusmäärät ovat kasvusuuntaisia.

- Koulutuksiin osallistuneita 31.8.2024 oli 3895. Kaupungin tavoitteena on ollut nousujohteinen osallistuminen koulutuksiin ja tämä on toteutunut.

Koulutuksista on kerätty palautetta keväästä 2024 alkaen. Koulutuskalenterissa oleviin koulutuksiin voi esihenkilön luvalla osallistua työaikana.

- Arvosana koulutuksille on hieman yli 4, asteikolla 1–5. On hyvä varmistaa, että toimialojen kesken ei ole eroja, vaan kaikki pääsevät halutessaan koulutuksiin osallistumaan työajalla.

Lapsen oikeuksien tietopaketti on tuotettu luottamushenkilöille osana luottamushenkilöportaalia. Luottamushenkilöille on viestitty koulutuksista ja tarjottu osallistumismahdollisuuksia osana kvartaaliviestintää.

- Tarkkaa tietoa luottamushenkilöiden osalta kouluttautuneiden lukumääristä ei ole.

Myös harrastustoimintaa järjestäville tahoille on järjestetty koulutustilaisuuksia lapsen oikeuksista, joiden yhteydessä on viestitty eOppivan koulutusmateriaaleista.

- Hienoa!

Tapaamisessa:

Kunnan tavoitteena on ollut, että saadaan jatkuvasti noususuuntaisesti koulutetuksi henkilöstöä. Tarkkaa lukua koulutetuille ei asetettu. Esim. sotepe- ja kaskotoimialoilla on linjattu, mitkä ammattinimikkeet käyvät koulutuksen.

Työyhteisökeskusteluja on järjestetty ammattiryhmittäin. Pohdittavana on ollut, miten soveltaa lapsen oikeuksia arkeen. Tämän työn tavoitteena on ollut lapsen oikeuksien juurtuminen arkeen.

Luottamushenkilöille tarjottu myös lapsistrategian LO-koulutuksia. Näistä on muutamaan otteeseen luottamushenkilöille viestitty. Heidän suorituksissaan ei kuitenkaan saada tietoa.

Harrastuksen suomen malli -toimijoille järjestetty kaksi tilaisuutta. Liikuntatoimijoille on lisäksi käynnistymässä koulutus. Seuratoiminnan monikulttuurisuus -koulutuskokonaisuus, jossa annetaan seuroille ymmärrystä monimuotoisuudesta ja luomaan turvallista ympäristöä.

Muistiin taso 3: Täydennyskoulutusta on jatkuvasti tarjolla. Se on vapaaehtoista ja/tai satunnaista, mutta sen toteutumista seurataan.

Ja taso 4: Kaikkien lasten ja nuorten parissa työskentelevien (myös kunnan kolmas sektori yms.) edellytetään osallistuvan täydennyskoulutukseen lapsen oikeuksien teemoista. Koulutus on jatkuvaa ja monipuolista. Tiedon jakamisesta yksiköissä huolehditaan. Koulutusten toteutumista seurataan ja vaikutuksia arvioidaan.

UNICEFin arvion mukaan tavoite on toteutunut ja tasonousua tasolle 3 on selkeästi tapahtunut.

Toimenpiteiden toteutuminen ja tulokset

TP1: Levitetään tietoisuutta lapsen oikeuksista toimialoilla ja kaupungin eri työryhmissä vuoden 2022 aikana. Huolehdimme, että työ näkyy toimialoilla osana toiminnan ja talouden suunnittelua.

→ Tavoitteet saavutettu ja osin ylitetty

TP2: Otetaan käyttöön lapsen oikeuksia koskeva koulutus/koulutuskokonaisuus.

→ Toteutunut suunnitellusti, työryhmä perustettu, sähköiset alustat käytössä ja palautteenkeruu kanavat. Koulutuksia on räätälöity palvelualueiden tarpeista käsin. Lisäksi koulutuksia tarjottu kolmannen sektorin toimijoille.

TP3: Laaditaan viestintäsuunnitelma koulutusten markkinointiseksi eri kanavissa yhteistyössä täydennyskoulutuksista ja toimialojen viestintävastaavien kanssa.

→ Toteutunut suunnitellusti.

TP4: Tuotetaan lasten oikeuksien tietopaketti luottamushenkilöille osaksi luottamushenkilöportaalia hyödyntäen kansallisesti kehitettyjä materiaaleja (Unicef, lapsistrategia).

→ Toteutunut hienosti.

Lasten osallisuuden toteutuminen

Materiaaliin on nostettu lasten ja nuorten näkemyksiä lapsiystävällisestä kunnasta ja lasten oikeuksista. Lapsilta pyydetty palautetta.

Suomen UNICEFin huomiot ja suositukset jatkoa varten

Jatkakaa hyvää työtä! Varmistakaa, että kaikilla toimialoilla on yhteneväiset mahdollisuudet osallistua koulutuksiin, koulutukset ovat pysyviä ja niihin osallistumiseen kannustetaan.

TAVOITE 2:

Indikaattori 24: Lapset ryhmänä: Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamiseen tueksi on kunnassa käytössä selkeät ohjeistukset. Lapsivaikutusten arviointia tekee yhdessä pätevien ammattilaisten joukko.

Lapsenoikeusteema: Lapsen etu

- Kunnan oma arvio indikaattorin lähtötasosta: taso 1 taso 2
- Kunnan oma arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4
- Suomen UNICEFin arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4
- Kunnan oma arvio tavoitteen toteutumisesta (%)

Ovatko tavoitteelle asetetut toimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti?
 kyllä, kaikki valtaosin kyllä vain osittain ei lainkaan

Onko toimenpiteet ulotettu laajasti kunnan eri toimialoille (silloin kun mahdollista)?
 kyllä pääsääntöisesti ei

Onko lasten osallisuus toteutunut tavoitteen toimenpiteissä (silloin kun se mahdollista)?
 kyllä pääsääntöisesti ei

Onko toimenpiteissä varmistettu, että saadaan aikaan pysyviä muutoksia lasten elämässä?
 kyllä pääsääntöisesti ei

Koordinaatioryhmän näkemyksiä tavoitteesta arviointitapaamisessa

Kunnan lomakkeelta:

Ohjelmakauden aikana lapsivaikutusten arvioinnin Helsingin malli (LAVA) on saatu valmiiksi. Malli on liitetty osaksi Helsingin päätösvalmistelun ohjeistusta. Mallia on jo kokeiltu useassa päätösvalmistelussa ja kaikilla toimialoilla on suunniteltu, miten LAVA viedään osaksi päätösvalmistelua. Keväällä 2024 uutisoitiin Helsingin LAVA-mallista mediatiedotteella, hel.fi uutisella sekä sisäisellä uutisella. Koulutusta on tarjolla ja lisäksi järjestettiin toukokuussa yksi vertaisoppimisen tilaisuus, johon osallistui 222 henkilöä. Mallin implementointityö jatkuu ja työtä varten perustettu kehittäjätyöryhmä tukee käyttöönottoa ja järjestää tarvittavat koulutukset ja vertaisoppimisen tilaisuudet jatkossa. Vertaisoppimisen Teamsissa jaetaan kokemuksia, esimerkkejä ja koulutusmateriaalia. Kaksi esimerkkiä laajasta Lapsivaikutusten arvioinnista, jossa Helsingin LAVA-mallia on sovellettu: Oppilaaksiottoalueen muutos 1.8.2025 alkaen sekä Harjun nuorisotalon palvelumuotoilu.

Koordinaatioryhmän kommentit tapaamisessa:

- ➔ Luottamushenkilöt vaativat nykyään aina, että lava on tehty.
- ➔ Lava-mallissa dia, jossa ohjataan talousarvion ohjeisiin. Selvästi näkyy, että LAVA on uinut myös talousarviovalmisteluun myös
- ➔ VAKA: palveluverkkomuutoksia tehdessä osana on LAVA. Uusia kolmitasoisien tuen muutoksia: on tehty laajempi LAVA ennen mallin muodostumista.
- ➔ Haavoittuvassa asemassa olevat sulkeutuvat ulkopuolella helposti.
- ➔ Oppilaaksiottoalueiden muodostamisessa lapset mukana
- ➔ Ollaan siinä tilanteessa, että malli valmis – uusi elementti, joka tässä on se, että mietitään asiaa lasten oikeuksien kautta. Lapsen oikeuksien koulutuskokonaisuus pidettävä koko ajan rinnalla.

→ Uusi arkkitehtuuri hyväksytty lapsilähtöisen kaupunkisuunnittelun edistäminen.

Nuorisoneuvoston näkemys: Asemakaavamuutokset tuodaan kommentoitavaksi nuorisoneuvostolle, tämä huono käytäntö. Pitäisi antaa paikallisten nuorten, heidän, joiden lähiympäristöä kaavamuutokset koskevat, kommentoida, esimerkiksi oppilaskuntien kautta. Erilaisten, moninaisten nuorten näkökulma pitää saada mukaan.

Suomen UNICEFin kokonaisarvio ja huomiot tavoitteen toteutumisesta

Suomen UNICEFin arvon mukaan tavoite ja sen toimenpiteet ovat toteutunut suunnitellusti.

Tehtyjen toimenpiteiden ansiosta kunta on saavuttanut vahvaa positiivista kehitystä ja noussut vähintään tasolle 2. Myös tason 3–4 kriteeristöä on osin saavutettu.

Helsingissä on tehty kunnianhimoista ja paneutunutta työtä lapsivaikutusten arvioinnin laajan käyttöönoton edistämiseksi. Tavoitteessa tehdyt toimenpiteet ovat olleet rakenteellisia ja pysyvään muutokseen tähtääviä. Työ on tähdännyt lapsivaikutusten arviointien vakiinnuttamiseen systemaattiseksi osaksi päätöksenteon valmistelua. Toimenpiteet on toteutettu tavoitteellisesti ja niitä on työstänyt sitoutunut työryhmä. On upeaa, että työstetty malli on hyväksytty käyttöön kaupungin päätösvalmistelusta vastaavassa toimielimessä kaupunkitasoisesti. Tämä osoittaa kaupungin tahtotilan edistää lapsen oikeuksia pitkäjänteisesti koko kaupungin tasolla. Työstä on viestitty monipuolisesti ja koulutukset mallin käyttöön on vahvasti aloitettu.

Luotu kaupunkiyhteinen malli on hyvin lapsenoikeusperustainen. Helsingin lapsivaikutusten arvioinnin prosessimalli mm. sisältää sellaiset menettelytavat (mm. lapsen kuuleminen, tosiseikkojen selvittäminen, tarvittava asiantuntemus, perustelemine), jotka vahvasti toteutuessaan turvaavat lasten edun toteutumista päätöksenteossa. Työ edistää lapsen edun ensisijaisuuden huomioimista kaupungin päätöksenteossa. Tästä on hyvä jatkaa työtä lapsivaikutusten arvioinnin vakiintuneempaa ja systemaattisempaa toteuttamista. Ratkaisevaa on jatkossa se, miten luotua mallia sovelletaan käytännössä. Huomioitthän UNICEFin suositukset jatkoa varten (alempana).

TP 1: Kaupunkiyhteinen lapsivaikutusten arvioinnin kehittäjäryhmä ja työsuunnitelma. Luodaan tilannekuva toimialoilla käytetyistä malleista sekä tutustutaan kansallisiin ohjeistuksiin. Työssä huomioidaan kansallisesti tehtävä työ sekä perehdytään olemassa oleviin LAVA-malleihin ja aihepiirin julkaisuihin.

→ Toteutunut suunnitellusti.

TP 2: Luodaan kaupunkiyhteinen malli päätösvalmisteluun lapsivaikutusten arvioimiseksi.

Mallissa kiinnitetään huomioita minkälaiset päätökset edellyttävät LAVAn käyttöä, mitä tietolähteitä käytetään ja miten asia kirjataan valmisteluteksteihin. Malli sisältää mahdollisesti myös seurannan lapsivaikutusten arvioinnin käytölle.

- Toteutunut suunnitellusti.
- Paneutunut ja perusteellinen työstö ja toteutus.

TP 3: Kehitetty malli liitetään osaksi kaupunkitasoista päätösten vaikutusten arviointimallia, talousarvion valmisteluohjeita sekä päätösvalmistelijan käsikirjaa. Mallin periaatteita sovelletaan toimialojen päätösten valmistelussa.

- Toteutunut suunnitellusti.

TP 4: Järjestetään LAVA-koulutus päätösvalmistelijoille sekä talouden ja toiminnan suunnittelijoille, koulutusmateriaalit lisätään sisäiseen verkkoon päätösvalmistelun ohjeiden oheen

- Toteutunut, koulutuksia toteutettu monipuolisesti.
- Hienoa, että teillä on jatkosuunnitelma mallin jalkauttamisen jatkamiseen. Se erittäin olennaista.

Lasten osallisuuden toteutuminen

Kunnan lomakkeelta:

Toimintasuunnitelman mukaisesti mallia on esitelty ja siitä on keskusteltu nuorisoneuvoston kanssa. Mallia on myös valmistelun aikana käsitelty useaan kertaan LYK-koordinaatioryhmässä, jossa nuorisoneuvoston edustajat mukana.

Suomen UNICEFin huomiot ja suositukset jatkoa varten

Suosittellemme vahvasti LAVAn juurtumiseksi osaksi päätöksentekorakenteitanne ja systemaattiseksi osaksi päätöstenne valmistelua:

- varmistamaan jatkossa monipuolisin keinoin Lapsivaikutusten arviointi -mallin suunnitelmallisen toimeenpanon ja jalkautuksen kaikilla kunnan toimialoilla. On keskeistä, että viranhaltijat, jotka soveltavat malliin sisältyviä päätöksenteko-ohjeita, saavat perehdytyksen ja että heillä on tosiasialliset resurssit hyödyntää mallia ja tehdä päätöksiä sitä soveltaen. Tällöin vaikutukset ulottuvat lasten ja nuorten elämään vahvistaen heidän etunsa ja oikeusturvansa toteutumista.
- Jatkamaan systemaattisesti luottamushenkilöiden kouluttamista LAVAsta
- Ottamaan aidosti huomioon lasten ja nuorten näkemykset LAVA-käytännöistä ja prosesseista ja ratkaisemaan esiin nostettuja huolia, joita esimerkiksi tässä arviointitapaamisessa nuorisoneuvosto nosti esiin
- Huomioimaan lasten näkemykset erityisesti lasten kuulemisen ja lasten näkemysten huomioonottamisen prosessin onnistumisen osalta
- Harkitsemaan, nimeätekö kunnassanne LAVA-avainhenkilöitä/mentoreita, joiden puoleen esimerkiksi ensimmäistä kertaa eri toimialoilla LAVAA tekevät valmistelijat voivat

kääntyä, jos tarvitsevat tukea. Tämä on tunnustettu monissa LYK-kunnissa hyväksi toimintatavaksi.

TAVOITE 3:

Indikaattori 65: Kunnan palveluita koskeva palautteenkeruu on lapsiystävällistä, säännönmukaista ja järjestelmällistä.

Lapsenoikeusteema: Osallisuus

Kunnan oma arvio indikaattorin lähtötasosta: taso 1 taso 2

Kunnan oma arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4

Suomen UNICEFin arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4

Kunnan oma arvio tavoitteen toteutumisesta (%)

Ovatko tavoitteelle asetetut toimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti?
 kyllä, kaikki valtaosin kyllä vain osittain ei lainkaan

Onko toimenpiteet ulotettu laajasti kunnan eri toimialoille (silloin kun mahdollista)?
 kyllä pääsääntöisesti ei

Onko lasten osallisuus toteutunut tavoitteen toimenpiteissä (silloin kun se mahdollista)?
 kyllä pääsääntöisesti ei

Onko toimenpiteissä varmistettu, että saadaan aikaan pysyviä muutoksia lasten elämässä?
 kyllä pääsääntöisesti ei

Koordinaatioryhmän näkemyksiä tavoitteesta arviointitapaamisessa

Kunnan lomakkeelta ja aineistosta:

Palautteen ja lasten/nuorten kokemustiedon keruussa on kiinnitetty huomiota tiedon keruun lapsiystävällisiin tapoihin, tiedon palauttamiseen ja vuorovaikutteisuuteen sekä systemaattisuuteen. Kaikki toimialat ja kanslia ovat toteuttaneet oman lapsiystävälliseen palautteenkeruuseen liittyvän kokeilun. Toimialojen koon takia, kokeilut eivät ole ulottuneet organisaation koko leveyteen tai syvyyteen.

Työskentelyn aikana yhteinen ymmärrys niin lapsiystävällisen keruun tavoista kuin lapsilta ja nuorilta jo kerättävästä palautteesta on vahvistunut, joten tietoa pystytään hyödyntämään paremmin myös toimiala/palvelurajojen yli. Pilottien yhteinen Opit ja kokemukset -työskentely on tukenut ja osaltaan jakanut tietoa omissa organisaatioissaan. Lasten ja nuorten kokemustiedon merkitys on noussut esiin kaupungin osallisuuden palauteteemaisessa, tiedolla johtamisen sekä ihmisoikeusteemaisilla aamukahveilla ja muissa vastaavissa yhteyksissä

Lasten näkemyksiä ja palautteenkeruuta on kehitetty kaupunkiyhteisesti huomioiden erityisesti vuorovaikutuksen kehittäminen ja saavutettavuus. Palaute ja lasten asiakaskokemus hahmotetaan osaksi lapsivaikutusten arvioinnin tietoperustaa.

Toimipaikkatasoisen /palvelutasoisen palautteen ja kokemustiedon kokoamisen rinnalla kehitettiin kootun tiedon käsittelyä sekä tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksien palauttamista lapsille sekä lasten kokemusten käyttöä suunnittelun ja päätöksenteon tukena (LAVA).

Piloteista: Toteutettiin seitsemän pilottia. Koottiin pilottien aikana niiden vetäjien arviointi ja keskusteltiin UNICEF kriteerien huomioimisesta piloteissa. Kukin pilotti esitteli omaa työtään muille Opit ja kokemukset työpajoissa. Peilattiin pilottien kokemuksiin kehitetyn suunnittelutyökalun sisältöä. Keskusteltiin pilottien lisäksi toimialan ja kanslian muista lasten ja nuorten kokemustiedon ja palautteen keräämisen tavoista sekä palautteen suhteesta tiedolla johtamisen ja asiakaskokemuksen johtamisen kokonaisuutta sekä lasten ja nuorten hyvinvointitiedon raportoimista.

Nuorisoneuvoston kommentit tapaamisessa: Kouluissa pitää olla tarpeeksi aikaa palautteenannolle. Koulun viihtyvyys: ei oppilaskunnan kautta ole saatu tuotua. Oppilaskuntien kehittäminen ja niihin liittyvien olemassa olevien rakenteiden vahvistaminen keskeistä.

Pienten lasten kuulemisessa käytettävät kuvakortit tulisi laajentaa muiden ryhmien käyttöön. Tulisi olla aina kuvitettu palautteenantomahdollisuus.

Vielä enemmän pitäisi panostaa siihen, että käydään lasten ja nuorten kanssa läpi, mitä tapahtunut palautteen takia? Tärkeää myös saada tietoon kokonaisuus ja koonti vastauksista, millaista palautetta muut ovat antaneet.

Nuorisoneuvoston kommentit tavoitteen onnistumisesta:

Koulussa on hirveästi lomakkeita, mutta nyt on tehty enemmän puhelimen kautta tai qr-koodin kautta. Jossain tilanteissa nettikysely toimii paremmin, mutta isot avoimet kysymykset ovat haastavia ja vaikea vastata. Nune kokee, että jos haluaa kirjoittaa enemmän, niin kyselyt pitää tehdä liian kiireellä.

Koulun viihtyvyydestä haluttaisiin antaa palautetta, mutta edes oppilaskunnan kautta sitä ei saa eteenpäin. Koulun herkäät mittarit – kokeilu ei tuttu.

Omastadi-työpaja olisi voinut olla osallistavampi, enemmän nuoria mukaan ottava (nuorille turvallisempia tiloja osallistua), olisi pitänyt ehkä mainostaa enemmän, ehkä lisää mainostusta nutan ohjaajien kautta tai somen kautta.

On nuoria, jotka olisivat kiinnostuneita mutta eivät tiedä mihin pitää mennä tai ottaa yhteyttä. On hyvä, että saa tietoa mitä palautteelle on tapahtunut. Niin kuin kouluterveyskyselyn tuloksista saa. Kokeilut saavat hyvää palautetta ja niiden koetaan vievän asioita eteenpäin.

Koordinaatioryhmän kommentit tapaamisessa: Pilotit olivat melko pistemäisiä, olisi haluttu haavoittuvassa asemassa olevien lasten näkemyksiä enemmän – tämä ei onnistunut niin hyvin. Tämä olisi toteutunut paremmin, jos olisi tavoiteltu fokusoidummin erityisryhmiä.

Saavutettavuusarviointien osalta olisi voitu paneutua asiaan paremmin. Digitaalisten välineiden saavutettavuutta pohdittu. Tiedonkeruussa on vahvat rakenteet, esim. nuorten budjettirakenne, osallistuva suunnittelu. Vastaaajia oli yhteensä 8700.

Suomen UNICEFin kokonaisarvio ja huomiot tavoitteen toteutumisesta

Suomen UNICEFin arvion mukaan toimenpiteet ovat toteutuneet valtaosin suunnitellusti ja tasonousua on tapahtunut tasolta 2 tasolle 3.

Kaikkiaan tavoitetta on edistetty siten, että nyt tehty työ mahdollistaa pysyvää muutosta jatkossa. Toimenpiteiden ansiosta Helsingissä on tehty laajaa työtä palautteen lapsiystävällisen, systemaattisen ja palautteenkeruun edistämiseksi tunnistamalla nykytilan hyvin toimivat rakenteet sekä puutteet ja haasteet, pilotoimalla moninaisia palautteenkeruutapoja eri toimialoilla eri ikäisten lasten kanssa sekä koonnut suunnittelutyökalun palautteenkeruun tueksi. Toteutettujen pilottien kautta on saatu paljon tietoa ja oppeja jatkokehittämiseen. Kunta on myös laatinut jatkosuunnitelman, jonka toteuttaminen laajamittaisesti on tärkeässä asemassa jatkossa.

Osana tavoitetta on kehitetty kaupunkiyhteinen Suunnittelutyökalu "Muistitko lapset ja nuoret", mikä on tukenut myös tavoitteen 2 saavuttamista.

TP 1: Selvitetään palautteenkeruun ja käsittelyn nykytilannetta ottaen huomioon lasten oikeudet, haavoittuvassa asemassa olevat ja UNICEFin kriteerit (monikanavaisuus, saavutettavuus, esteettömyys, vuoropuhelun merkitys) palautteen keruulle

- Mittari 1. palautteen keruun tavat ja kriteerien toteutuminen
 - Toteutunut suunnitellusti.

TP2: Valitaan (Tunnistetaan) tarkoituksenmukaiset palautteenkeruun ja käsittelyn pilotit ja toteutetaan ja arvioidaan ne 2023

- Mittari: Toteutunut suunnitellusti: 7 pilottia.
- Pilottien opit ja koonti täällä: [Liite 3. Palautetavoitteen kooste ja jatkosuunnitelma tiivistelmä \(1\).pdf](#)
- Pilottien onnistumiset, haasteet ja opit arvioitu perusteellisesti, hyvä.

TP3: Kootaan jatkosuunnitelma palautteen keruun ja käsittelyn kehittämiseksi. Tuotetaan kaupungin työntekijöille yhteinen suunnittelutyökalu lasten ja nuorten kuulemisen ja lapsiystävällisen palautteenkeruun tueksi

- Mittari 1: Toteutunut suunnitellusti, suunnittelutyökalu valmis jalkautettavaksi.
- Mittari 2: Jatkosuunnitelma käsitelty (toteutunut 80 %)
- Hienoa, että pohdittu palautetiedon kertymistä dataksi, hyödyntämistä tiedolla johtamisessa ja LAVAssa.
- Osallisuuden ohjausryhmässä on tehty kattava jatkosuunnitelma.

Lasten osallisuuden toteutuminen

Kattavasti ollut mukana lapsia ja nuoria läpi tavoitteen. Osallistujina on ollut yksittäisiä lapsia, lapsiryhmiä sekä nuorten ryhmätoimintaa, sekä dialogeissa isompia joukkoja.

Suomen UNICEFin huomiot ja suositukset jatkoa varten

Suosittellemme

- Edistämään lasten ja nuorten palautteenantomahdollisuuksia palveluista ja osallistumisesta moninaisilla tavoilla, koordinoitusti ja systemaattisesti. Varmistamaan, että palaute käsitellään ja otetaan systemaattisesti huomioon.
- Kiinnittämään erityistä huomiota eri tavoin haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten tarpeisiin palautteenannossa
- Kiinnittämään erityistä huomiota jatkokehittämisessä siihen, mitä lapsen ja nuoret itse nostivat esiin, mitä jatkossa tulisi tehdä palautteenantomahdollisuuksien vahvistamiseksi. On tärkeää, että lasten ja nuorten kanssa pohditaan yhdessä ratkaisuja heidän nimeämiin huoliin ja esiin nostamiin haasteisiin sekä arvioidaan tilannetta säännöllisin väliajoin jatkossakin.
- Keskittymään jatkossa kamppaamaan niitä haasteita palautteenkeruussa, joita esim. tämän tavoitteen osana tehdyn nykytilanteen kartoittamisessa nousi kriittisenä alueina esiin.
- Tarkastelemaan palautemekanismissa vaikuttavuutta jatkossa ja kiinnittämään erityistä huomiota palautteenkeruun monikanavaisuuteen, saavutettavuuteen, esteettömyyteen ja vuoropuhelun merkitykseen, erityisesti tunnistettujen haasteiden osalta.

TAVOITE 4:

Indikaattori 30: Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Lisäksi lasten kasvuympäristöissä edistetään lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Lapsenoikeusteema: Oikeus elämään ja kehittymiseen

Kunnan oma arvio indikaattorin lähtötasosta: taso 1 taso 2

Kunnan oma arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4

Suomen UNICEFin arvio indikaattorin tasosta nyt: taso 1 taso 2 taso 3 taso 4

Kunnan oma arvio tavoitteen toteutumisesta (%)

Ovatko tavoitteelle asetetut toimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti?

kyllä, kaikki valtaosin kyllä vain osittain ei lainkaan

Onko toimenpiteet ulotettu laajasti kunnan eri toimialoille (silloin kun mahdollista)?

kyllä pääsääntöisesti ei

Onko lasten osallisuus toteutunut tavoitteen toimenpiteissä (silloin kun se mahdollista)?

kyllä pääsääntöisesti ei

Onko toimenpiteissä varmistettu, että saadaan aikaan pysyviä muutoksia lasten elämässä?

kyllä pääsääntöisesti ei

Koordinaatioryhmän näkemyksiä tavoitteesta arviointitapaamisessa

Kunnan lomakkeelta:

Kiusaamista ehkäistään ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan aiempaa systemaattisemmin eri koulutusasteilla. Vuoden 2023 loppupuolella jokainen peruskoulu käytti vähintään yhtä tunne- ja vuorovaikutusohjelmaa ja jokaiseen peruskouluun on luotu rakenne ja vuosikello systemaattiseen tunne ja vuorovaikutustaitojen opetukseen (pois lukien erityiskoulu). Helsinki on valinnut viisi tunne- ja vuorovaikutustaitojen ohjelmaa, joista koulut ovat saaneet valita, mitä käyttävät. Ohjelmien käyttöönottoa on tuettu vuodesta 2022 lähtien.

Opettajille järjestettiin laaja kuuden kuukauden koulutus opettajien omien tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen.

Helsingissä on kehitetty toimialatasoista kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen toimintamallia. Malli antaa kouluille ja oppilaitoksille askelmerkit toimimiseen tilanteissa, joissa oppija on kokenut asiatonta kohtelua. Toimintamalli on sisällytetty lukioiden ja Stadin ammattiopiston hyvinvointia tukeviin suunnitelmiin.

Osaamisen varmistamiseksi henkilöstöä on koulutettu varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle kiusaamisen ilmiöstä, sen ennaltaehkäisystä ja siihen puuttumisesta. Lisäksi SHM-harrastustarjoajille on järjestetty kaksi tilaisuutta, joissa on sivuttu ryhmään pääsemistä, osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja ohjaaja roolia. Liikuntapalvelut järjestävät syksyllä 2024 koulutusta, jossa seuratoimijoiden kanssa käsitellään mm. lapsen oikeuksiin kytkeytyviä ikätasoisuutta, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden teemoja, kulttuurin kummilapsitoiminnan runsaat 40 taide- ja kulttuuritoimijaa käsittelivät omassa tilaisuudessaan lapsen oikeuksia ja pienten, alle kouluikäisten lasten kokemusten havainnointia ja huomiointia toiminnan kehittämisessä.

Tapaamisessa:

Varhaiskasvatuksessa sitovana tavoitteena tunne- ja vuorovaikutuskoulutukset henkilöstön kehittämissäpäivissä. Kiusaamisen vastainen ohjelma esiopetuksessa, vakassa lain vaatimat suunnitelmat. Mini-Verso useilla alueilla käytössä. Tulevaisuudessa suunnitteilla yliopistotasosta tutkimustyötä avuksi syventämään ymmärrystä kiusaamisesta. Yhteistyö alkanut väitöskirjatutkijan kanssa.

Nuorisoneuvosto: Kiusaamisen ehkäisyä yritetty edistää, mutta yläasteella puuttumiseen käytettävät tavat samanlaisia kuin ala-asteella. Nuorisoneuvoston mukaan kiusaamisen puuttumisen tapoja pitäisi kehittää ikäkausiin sopiviksi. Nuoret kokevat, että jos luokassa haukutaan tyhmäksi, opettajat puuttuvat tähän, mutta joihinkin haukkumasanoihin, kuten autisti

tai homo, ei puututa riittävästi. Nuorisoneuvoston mukaan moninaisuuskoulutusta esim. sukupuoli- ja seksuaalisuusvähemmistöistä tarvitaan lisää.

Kouluvalmentajat tukevat kiusaamisenvastaista työtä. Myös iltapäivätoiminnoissa on käyty läpi kiusaamisen ehkäisyn periaatteet. Helsingissä on 11 000 lasta tässä toiminnassa.

Vihapuheen puuttumisen toimintamalli on laadittu, opettajille oppitunteja sano ei vihapuheelle, antirasistiseen toimintaan on koulutettu opettajia. Työtä tehtävä pitkäkestoisesti isossa kaupungissa.

Yhteisöjen rakentamiseen kiinnitetään koko ajan enemmän huomiota. Koulu- ja oppilaitos nuorisotyössä kiusaamisen vastaisen ohjelman merkitys tunnustettu vahvasti.

Varhaiskasvatuksessa huoltajat ovat välillä tiukkoja kiusaamisasiassa, esim. jos pieni lapsi lyönyt toista leikeissä. Vanhempien kanssa selkeytetty prosessia sille, miten toimitaan tilanteissa, jossa lapsi kokenut toisen lapsen taholta väkivaltaa. Vanhemmatkin käyttäytyvät toisinaan huonosti, joten sekin huomioitava puuttumisen työn kokonaisuudessa.

Suomen UNICEFin kokonaisarvio ja huomiot tavoitteen toteutumisesta

Muistiin taso 3:

Kunnan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja oppilaitoksissa on laadittu selkeä kiusaamisen vastainen toimintasuunnitelma, joka keskittyy vahvasti ennakoivaan toimintaan. Laaditut suunnitelmat ovat kattavia ja niitä toteutetaan kunnassa systemaattisesti. Kiusaamiseen puututaan aina. Suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden laatimisessa on ollut melko usein mukana lapsia ja nuoria, ja toimenpiteistä viestitään lapsille ja nuorille. Lisäksi muissa lapsille suunnatuissa toiminnoissa, kuten nuorisopalveluissa ja harrastustoiminnassa, varmistetaan, että kiusaamista ehkäistään aktiivisesti ja siihen puututaan aina. Lapsia työssään kohtaavilla aikuisilla on käytössään joitain toimintamalleja yhteisöllisyyden vahvistamiseen sekä hyvät valmiudet tukea lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Toimenpiteiden toteutuminen ja tulokset

UNICEF kiittää seuraavista ja toteaa, että Helsinki on noussut tasolle 3:

Helsinkiin on laadittu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään puuttumisen toimintamalli. Jokaisessa peruskoulussa opetetaan ja opitaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Lopputuloksena on, että 102/102 peruskoululla on vuosikello ja vähintään yksi suositeltu ohjelma käytössä tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseen. Toimenpiteissä on ollut mukana lapsia ja toimenpiteitä toteutetaan kunnassa systemaattisesti. Muissa lapsille suunnatuissa toiminnoissa kiusaamista ehkäistään aktiivisesti.

UNICEF pyytää kiinnittämään huomiota lasten kokemukseen kiusaamisesta ja seuraamaan kiusaamistilastojen muutoksia Kouluterveyskyselyn sekä omien kyselyiden kautta, jotta voitte varmistua siitä, että lasten arjessa kokemus on siitä, että kiusaamiseen puututaan aina.

Tällä hetkellä kiusaamistilastot näyttävät tilanteen pahentuneen Helsingissä kahden vuoden aikana. Ainoa parannus kahden vuoden takaiseen on hienoinen parannus siihen, että lapset kokevat, että kiusaaminen on saatu loppumaan tai vähenemään kertomisen jälkeen (44,9 % → 48,8 %) Pyydämme pohtimaan mahdollisia selityksiä asialle ja seuraamaan tilannetta lasten ja nuorten kanssa yhteistyössä. Onko Helsingissä muita tapoja seurata tilanteen kehitystä kuin Kouluterveyskysely?

- Koulukiusaaminen loppunut tai vähentynyt kiusaamisesta kertomisen jälkeen, % 8. ja 9. luokan oppilaista (44,9 → 48,8)
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (8,4 → 9,8)
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (5,4 → 7,9)
- Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2,7 → 4,5)

TP1: Lisätään varhaiskasvatuksessa ja 2. asteella työskentelevien tietoisuutta kiusaamisen ilmiöstä ja siihen puuttumisen ohjeistuksista koulutuksen ja viestinnän keinoin.

→ Toteutunut, erinomaista.

TP2: Vahvistetaan lasten ja nuorten kanssa työskentelevien ja harrastustoimijoiden osaamista kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi koulutusten avulla. Huomioidaan lasten ja nuorten esiin nostamat tilanteet, joihin he toivovat aikuisten puuttumista.

→ Todella tärkeä tavoite ja erinomaista miten laaja-alaisesti olette saaneet toimijoita mukaan tähän työhön.

→ Pohdittavaksi jatkossa, mitä uutta tämän työn kautta olette oppineet, mihin tilanteisiin lapset toivoivat aikuisten puuttumista enenevässä määrin.

TP3: Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamista vahvistetaan systemaattisesti perusopetuksessa.

→ Upeasti saavutettu tavoite kaikkien koulujen osalta.

Lasten osallisuuden toteutuminen

Lapset mukana suunnittelemassa, arvioimassa ja toteuttamassa toimenpiteitä. Lasten seuraparlamentin käynnistäminen työn tueksi.

Suomen UNICEFin huomiot ja suositukset jatkoa varten

Pohdittavaksi, miten vanhempainyhdistykset ja vanhemmat voitaisiin ottaa aktiivisemmin osaksi toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi. Miten seuraatte jatkossa, että lasten kokemus kiusaamiseen puuttumisesta on onnistunut? Miten seuraatte kiusaamistilastojen kehittymistä ja miten reagoitte näihin jatkossa? Onko kouluilla itsenäisiä keinoja seurata kiusaamista omissa yksiköissään? Miten oppilaskuntia voidaan tukea yhteishengen ja kiusaamisen vastaisen työn vahvistamisessa? Miten yhdistykset ja seurat seuraavat kiusaamista omissa toiminnoissaan?

TAVOITE 5:

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista ja viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa.

Lapsenoikeusteema / lasten oma tavoite (ei perustu indikaattoreihin):

Kunnan oma arvio tavoitteen toteutumisesta (%)

Ovatko tavoitteelle asetetut toimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti?

kyllä, kaikki valtaosin kyllä vain osittain ei lainkaan

Onko toimenpiteet ulotettu laajasti kunnan eri toimialoille (silloin kun mahdollista)?

kyllä pääsääntöisesti ei

Onko lasten osallisuus toteutunut tavoitteen toimenpiteissä (silloin kun se mahdollista)?

kyllä pääsääntöisesti ei

Onko toimenpiteissä varmistettu, että saadaan aikaan pysyviä muutoksia lasten elämässä?

kyllä pääsääntöisesti ei

Koordinaatioryhmän näkemyksiä tavoitteesta arviointitapaamisessa

Kunnan lomakkeelta:

Tavoitekokonaisuudesta on tehty erillinen seurantaraportti, joka löytyy materiaalin liitteenä 7:

”Lasten ja nuorten turvallisuuden kokemuksen vahvistaminen kaupunkitilassa

Yhteenvetoraportti”. Keskeisin johtopäätöksemme tavoitekokonaisuudesta on, että matalan

kynnyksen osallisuus ja konkreettiset tavat olla mukana oman lähiympäristön parantamisessa

lisäävät yhteenkuuluvuuden ja turvallisuuden tunnetta. Turvallisuuden tunteeseen vaikuttaa

paikan sosiaalinen ilmapiiri, johon vaikutetaan paitsi kaupunkisuunnittelun ja placemaking-

toiminnan keinoin myös erilaisissa arjen vuorovaikutustilanteissa, joihin osaltaan vaikuttavat tilan

suunnittelu ja toiminnallisuudet sekä ”koettu yhteisöllisyys”.

Lapsilta ja nuorilta noussut tavoite turvallisuuden parantamisesta on nostettu kaupunkiyhteiseksi

tavoitteeksi kaupungin talousarvioon vuodelle 2024. Tavoitekokonaisuutta on jatkojalostettu

useassa kehittämishankkeessa sekä toimintatavoissa lasten ja nuorten kanssa. Lisäksi vuosina

2023–2024 toteutettu laaja koulutus- ja kumppanuusohjelma yhteistyössä Bloomberg-säätiön ja

Harvardin yliopiston kanssa keskittyi kouluttamaan laajasti ammattilaisiamme

poikkihallinnolliseen yhteistyöhön lasten ja nuorten turvallisuuden tematiikalla. Tämä työ jatkuu

edelleen lasten, nuorten ja perheiden alueellisissa yhteistyöryhmissä. Työn tueksi kaupunkitieto

on kehittänyt lasten ja nuorten turvallisuuden tilannekuvan. Kyseessä on PowerBI alustalle tehty

raportointi, jossa kuvataan lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta kaupunkiuudistusalueilla.

Tietolähteenä ovat tilastot ja tutkimukset sekä uutena elementtinä erikseen kerätty asiantuntijatieto. Tämä työ on edelleen kehitysvaiheessa.

Nykyisillä resursseilla ei ole ollut mahdollista toteuttaa laajempaa arviointitutkimusta työmme suorista vaikutuksista lasten turvallisuuden tunteeseen. Yleisesti palaute kyselyjen ja havainnoinnin pohjalta on ollut positiivista ja kokeilut ovat aktivoineet alikäytettyjä, aiemmin turvattomaksi koettuja kaupunkitiloja, tukeneet lasten ja nuorten oleskelumahdollisuuksia ja vastanneet niihin toiveisiin, jotka nousivat tutkimusten perusteella sellaisiksi toimenpiteiksi, joita lapset ja nuoret ovat itse pitäneet tärkein turvallisuuskokemuksen parantamiseksi.

Tapaamisessa:

- Indikaattoreiksi valittu turvallisuuden tunteeseen liittyviä indikaattoreita (power-Bi), jatkossa tietopohjien tarkoitus palvella alueita, kaupunkiyhteinen aluetietopohja. Segregaation seuranta tehdään rinnalla.
- Työ on poikkeuksellinen tässä mittakaavassa. Asiantuntijatieta hyödynnetään alueiden työyhteisöistä – paikalliset asiantuntijat raportoivat ilmiöhavaintoja alueeltaan.
- Laadullinen tieto on uutta (verrattuna perinteiseen kovaan dataan), erityisesti turvallisuusnäkökulma. Yhdistyy tutkijan näkemys ja tekee synteetin tilastomittareiden ja laadullisen tiedon näkökulmasta aluekehityksessä. Raportointeja saadaan useita kertoja vuodessa.
- On päästy jo tekemään konkreettisia toimia, esimerkiksi perheiden kanssa toimimalla ja parantamalla yhteistyömalleja. Aluetiedon tarve tunnistettu vahvasti ja tätä skaalataan muille alueille.
- **Nuorisoneuvosto turvallisuudesta:** pimeys, levottomuus ja päihteet luovat turvattomuutta. Ei nuorille suunniteltuja alueita, perheille enemmän. Esim. Sörnäisissä pelottavia ihmisiä ja alue ei ole nuorille suunnattu. Itä-Helsingissä Kontulassa kehittynyt leikkipaikka, joka myös nuorille suunnattu, tämä parantanut ilmapiiriä. Alue on kuitenkin levoton esim. baarien vuoksi. Baareja on nuorisoneuvoston näkemyksen mukaan ylipäättään liikaa ja sijainteihin pitäisi tehdä parempia säännöksiä. Kannelmäki: matkalla nuorille suunnattuihin paikkoihin pelottava reitti baarien vuoksi. Nuoret pohtivat, miten tähän voisi vaikuttaa. Uusi puisto Odin edessä on onnistuttu yhdistämään tilaa myös nuorille ja lapsiperheille – ei ole kuitenkaan sellainen, johon kokoontuu päihteidenkäyttäjää. Nuorilla pitää olla tilaa olla nuoria, mutta että samalla alueella olisi kiinnitetty huomiota siihen, ettei päihteidenkäyttäjät tai muut nuorille turvattomuutta luovat ryhmät oleilisi alueella.
- Pimeys: tiettyjen reittien varrelle on nuorten kanssa pohdittu valaistusta, ”helppo” ratkaista – tartuttava tarkemmin
- Poliisin ja esim. Aluehallintoviraston mukana olo (alkoholivalvonta): poliisi ollut mukana, neuvoteltu että tulisi mukaan laadullisen tiedon tuottamiseen aluetietopohjaan. Pohdittavaksi ottaa mukaan myös alkoholivalvonta erityisesti liittyen baarien toimintaan.
- Tärkeä löytää toimenpiteitä mm. turvaamaan nuoria heitä ahdistelevilta aikuisilta, joka yksi turvattomuutta aiheuttava asia.

Suomen UNICEFin kokonaisarvio ja huomiot tavoitteen toteutumisesta

Olette tehneet upeaa ja järjestelmällistä työtä, jossa haastavaa tavoitetta on lähestytty innovatiivisesti ja lapsilähtöisesti. Se, että työtä on saatu nivottua osaksi talousarviota, on merkittävä askel sitä kohti, että lasten esiin nostamiin huoliin puututaan kaupunkitasoisesti. Tehdyt pilotit ovat raportin mukaan onnistuneet loistavasti ja positiivista kehitystä ainakin **turvallisuuden tunteessa** on saatu aikaan, saatte olla niistä todella ylpeitä!

UNICEFin näkemyksen mukaan tavoite on edennyt, mutta konkreettisia tuloksia **turvallisuudessa** ei vielä lyhyen käytössä olevan ajan vuoksi voida vahvistaa. Tulosten esiin saamisen vaikeudesta olemme keskustelleet ennenkin. Hyviä tuloksia on saatu aikaan alikäytettyjen tilojen aktivoitumisena ja nämä toimet ovat tukeneet ja lisänneet lasten ja nuorten turvallisia oleskelumahdollisuuksia. Tulosten voidaan odottaa näkyvän tulevaisuudessa, jos/kun toimia aktiivisesti jatketaan.

Monipolvinen tavoite ja sen saavuttamiseksi tehty useita toimenpiteitä. Hienosti otettu mukaan eri kaupunginosia ja toimittu paikallisista tarpeista lähtien. Vaikuttavuuden tunnistaminen hankalaa. Lapsia kuultu ja osallistettu laajasti. Tärkeää, että työ jatkuu.

- ➔ Kokeilujen konkreettisten toimien ja kohteiden pohjaksi tehtiin syksyllä 2022 lasten ja nuorten kaupunkitilatutkimus. Tämä hyvä toistaa.
- ➔ Nuorisobudjetin kyselyissä nostetaan vuosittain esille kaupunkiympäristön turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Työn tueksi kaupunkitieto on kehittänyt lasten ja nuorten turvallisuuden tilannekuvan. Kyseessä on PowerBI-alustalle tehty raportointi, jossa kuvataan lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta kaupunki-uudistusalueilla. Tietolähteenä ovat tilastot ja tutkimukset sekä erikseen kerätty asiantuntijatieto. Tämä työ on edelleen kehitysvaiheessa. Jatkakaa tämän hyödyntämistä!

Toimenpiteiden toteutuminen ja tulokset

TP1: Käynnistetään työlle kehittäjäryhmä ja luodaan yhteistä ymmärrystä ja tilannekuvaa lasten ja nuorten turvallisuuden ja turvattomuuden kokemuksista eri kaupunkitiloissa.

- ➔ Kehittäjäryhmä perustettu.
- ➔ Kokonaisuus on edennyt huomattavan hyvin. Keskeinen havainto työn alussa oli, että kaupungissa oli käynnissä valtavasti projekteja ja kehittämistoimia aihepiiriin liittyen. Työssä saimme ensimmäistä kertaa kokoon ne henkilöt, jotka työskentelevät aihepiiriin parissa ja se oli iso rikkaus.

TP2: Pilotoidaan erilaisia vuorovaikutustapoja lasten ja nuorten kanssa viidellä pilotilla, jotka liittyvät käynnissä oleviin ja käynnistyviin hankkeisiin. Työhön osallistetaan kunkin alueen alueellisia yhteistyöryhmiä ja järjestöjä.

- ➔ Kaikki pilotit ovat edenneet aikataulun mukaisesti. Tarkemmat tiedot yhteenvetoreportissa.
- ➔ Piloteista on koottu kattava raportti ja tulosten seuranta on tehty kunnianhimoisesti.

TP3: Haetaan ratkaisutapoja pilotin kokemusten perusteella ja luodaan malleja vuorovaikutukseen erityisesti kaupunkitilan turvattomuuden ehkäisemiseksi. (2024)

- ➔ Yhteenvetoraportti on tehty ja työ jatkuu edelleen osana kaupungin alueellisia lasten, nuorten ja perheiden yhteistyöryhmiä. Turvallisuuden kokemuksen lisääminen on kaupunkiyhteinen tavoite kaupungin talousarviossa vuonna 2024. Erilaisia vuorovaikutuskäytäntöjä ja palautteen keruun tapoja kuvattu tavoitekokonaisuudessa 3.
- ➔ Tärkeä tarkentaa, millaisilla indikaattoreilla seuraatte turvallisuuden/turvattomuuden (kokemusten) kehitystä?

Lasten osallisuuden toteutuminen

Lapset ja nuoret olivat eri piloteissa eri vaiheissa osallisena. Heitä oli mukana tiedonkeruu- ja ideointivaiheessa ja he toimivat asiantuntijoina ja tietolähteinä pilottien aikana (erityisesti Harvard-Bloomberg), osallistuivat pilottien toimintaan (kaikissa) sekä osin antoivat palautetta piloteista.

Mukana oli päiväkotiryhmiä, koululuokkia, yksittäisiä nuoria, alueiden nuorten ryhmiä. Lapsia osallistui kaikkiaan yli 600. Taustalla oli myös nuorten budjetin tiedonkeruu, johon osallistui 8 000 yläkoululaista keväällä 2023.

Suomen UNICEFin huomiot ja suositukset jatkoa varten

Aiemmassa seurannassa nostettu esiin tarve vaikuttavuusseurannalle erityisesti liittyen lasten ja nuorten turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteen kehittymiseen. Tähän olette etsineet hienosti ratkaisuja. Tärkeää, että työ jatkuu yhteistyössä muiden toimijoiden ja alueen asukkaiden, ml. lasten ja nuorten kanssa. Hienoa työtä!

6. Kunnan palaute Suomen UNICEFille Lapsiystävällinen kunta – yhteistyöstä

Mikä Suomen UNICEFin toiminnassa on tukenut kuntaa Lapsiystävällinen kunta -työssä erityisen hyvin? Mikä on toiminut, mikä ei? Mitä kehitettävää Suomen UNICEFin toiminnassa on? Miten Suomen UNICEF voisi tukea kuntaa paremmin Lapsiystävällinen kunta -työssä?

Kunnan lomakkeelta: UNICEF:n järjestämät koordinaattorikahvit ovat toimineet vertaistukena. Valitettavasti kaikki koordinaattorimme eivät ole kyenneet osallistumaan ja tarvitsemme jatkoa ajatellen tähänkin toimintatavan. UNICEF:n järjestämä koordinaattoritapaaminen Helsingissä auttoi peilaamaan oman kaupungin tavoitteissa etenemistä muiden kanssa. Nykytilan

indikaattorit toimivat yhteisen näkökulman löytämisen apuna, mutta isossa kaupungissa näissä on haasteita toiminnan laajuuden ja organisaation monikerroksellisuuden takia.

Tapaamisessa: Kiitämme tähänastisesta ja työtä jatketaan. Matkan varrella on opittu yhteisen tekemisen tavasta ja saatu siitä lisäoppeja. Kaupungin rakenne ei ole ollut helpoin mahdollinen. Merkittävä panos ollut kumppaneilla, jotka ovat olleet mukana työssä.

Mitä Suomen UNICEFin toiminnassa tulisi kehittää, jotta se tukisi yhä paremmin kunnan Lapsiystävällinen kunta -työtä?

Kunnan lomakkeelta: Koordinaattoreiden perehdyttämiseen voisi olla jokin erillistilaisuus. Koordinaattorit vaihtuvat, joten perehdytys voisi olla jokin verkossa oleva tilaisuus. Vuorovaikutuksesta muiden koordinaattoreiden kanssa on hyödyllistä. Digipalveluratkaisu ei ole paras mahdollinen. Koordinaatioryhmän jäsenillä on ollut vaikeuksia hallita digipalvelua, ja oletettavasti heidän käyttönsä on todella vähäistä. Toimintasuunnitelma ja sen seuranta olisi syytä olla kahdessa eri dokumentissa. Opastus digipalvelun käyttöön tarpeen. Vaikuttavuusseurantaa ja tulosindikaattoreiden käytön tehostaminen, esim. kun on valittu tavoitekokonaisuudet, niin valitaan niihin tilastolliset seurantaindikaattorit, ei täytetä niitä digipalveluun.

7. Lapsiystävällinen kunta -tunnustus ja seuraavat askeleet

Kunnallenne myönnetään Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -tunnustus. Lämpimät onnittelut!

Kunnan Lapsiystävällinen kunta -työ **on edennyt** tunnustuksen [kriteerien](#) mukaisesti.

Suomen UNICEF myöntää kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. kyllä

Perustelut:

Kunta on saanut valmiiksi valtaosan toimintasuunnitelmaan kirjaamistaan toimenpiteistä ja saavuttanut asettamansa tavoitteet pääosin. Kunnan työssä näkyy sitoutunut, rakenteellinen ote, jolla lapsen oikeudet varmistetaan nyt ja tulevaisuudessa.

Kunta **sitoutuu jatkamaan** Lapsiystävällinen kunta -työtä mallin pääperiaatteiden, työvaiheiden ja ohjeistusten mukaisesti Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen myöntämisen jälkeen.

kyllä

Kunnan Lapsiystävällinen kunta -työn seuraavat askeleet:

A) Kunta ja Suomen UNICEF sopivat yhdessä Lapsiystävällinen kunta -**tunnustuksen julkaisemisen ajankohdan** sekä tunnustukseen liittyvästä viestinnästä.

- B) Kunta saa tunnustuksen myöntämisen jälkeen vaihtaa UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -kandidaattilogonsa **Lapsiystävällinen kunta -yleislogoon**. Huomioitahan logon [käyttöohjeet](#), jotka ovat saatavilla digipalvelussa.
- C) Tunnustuksen julkistamisen jälkeen kunta jatkaa Lapsiystävällinen kunta -työtä mallin [työvaiheiden](#) ja ohjeistusten mukaisesti **toiseen kaksivuotiseen toimintasuunnitelmakauteen**. Suomen UNICEF toimittaa kunnalle toimintaohjeet uuden syklin mukaisen työn käynnistämiseksi.

Kunnan seuraava seurantatapaaminen Suomen UNICEFin kanssa on **noin puolen vuoden kuluttua** arviointitapaamisesta, kun kunnan nykytilan kartoituksen päivitys sekä uusi Lapsiystävällinen kunta -työn toimintasuunnitelmaluonnos on valmiina.

Seuraavan seurantatapaamisen arvioitu ajankohta:

Kevät 2025

Tämän jälkeen seurantatapaamiset toteutetaan noin vuoden välein.

Kunnan on mahdollista saada toinen Lapsiystävällinen kunta -tunnustus **kaksivuotiskauden** päätteeksi, mikäli Lapsiystävällinen kunta -työ on edennyt tunnustuksen kriteerien mukaisesti.

Arviointitapaamisen arvioitu ajankohta tällä hetkellä:

Kevät 2027

**Lämpimät onnittelut Lapsiystävällinen kunta -tunnuksesta!
Kiitos, että olette lasten puolella.**

**Mahtavaa, että voimme tehdä jatkossakin yhdessä työtä
yhä lapsiystävällisemmän Suomen rakentamiseksi!**

